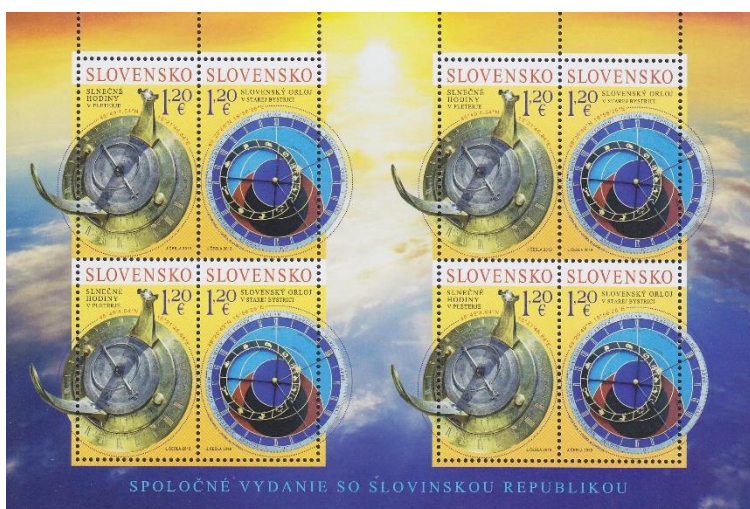

Hypotéza podoby tlačovej formy spoločného slovensko-slovinského vydania č. 680-681

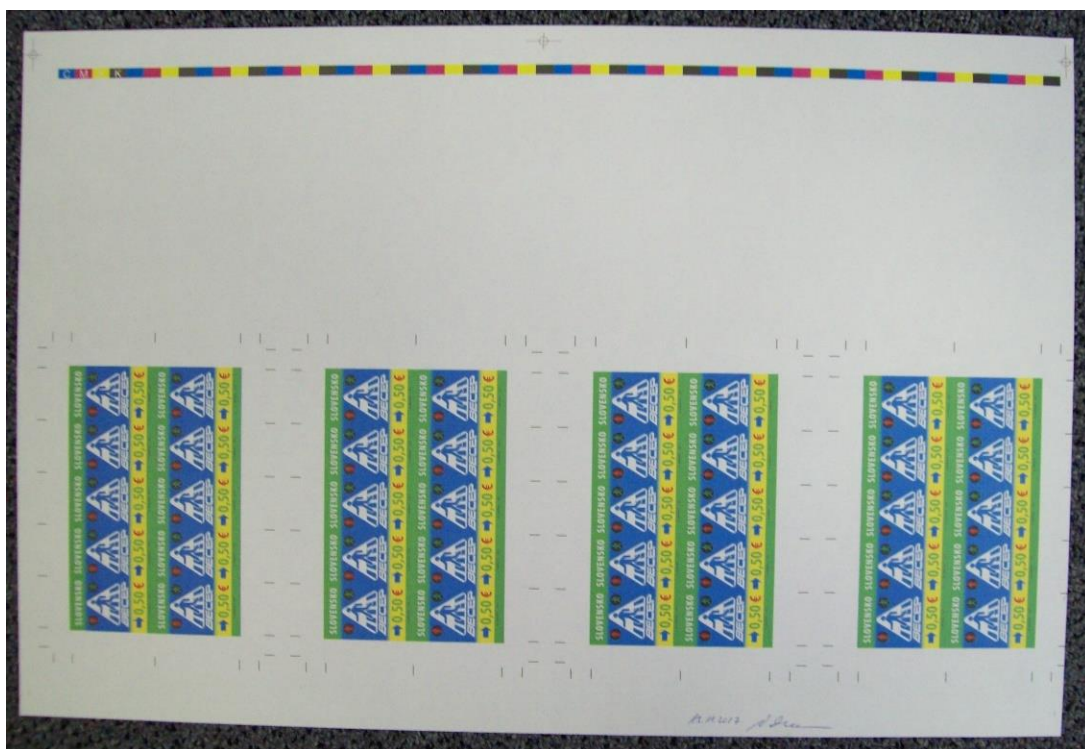
Spoločné slovensko-slovinské vydanie „Slovenský orloj v Starej Bystrici“ č. 680, „Slnčné hodiny v Pleterje“ č. 681 bolo vydané 22. marca 2019 (obr. 1).

Pán Rudolf Šulej nám poskytol niekoľko skenov rôznych chýb a tiež aj názor, že očakáva aj variant s preperforovaným dolným okrajom. Logická bola moja námietka, že v takom prípade by bol nápis na dolnom okraji preperforovaný, čo by bolo nevhodné. Následne pán Šulej predložil hypotézu o podobe tlačovej formy tohto vydania – v protichodnom usporiadaní (obr. 2). Mohol by predložený tvar TF zodpovedať skutočnosti? Podľa môjho názoru nie, najmä z dôvodu „uzavretého zúbkovania“ evokujúceho rámcové zúbkovanie, pričom na perforovanie bolo použité zúbkovanie hrebeňové.

Navrhovanú hypotézu môžeme posúdiť podľa dostupných informácií, ktoré máme o tlači a perforovaní v Tiskárňe Hradištka, s.r.o., kde toto vydanie bolo zhotovené. Porovnajme s dvomi formátovo a rozmerom zúbkovania zhodnými vydaniaми – č. 649 „Bezpečnosť cestnej premávky“ a č. 653 „XXIII. zimné olympijské hry v PyeongChangu“ (na obr. 3 a 4 sú vyobrazené neperforované TL oboch vydání). Poznámka: TL boli fotografované „voľnou rukou“, preto je ich obraz deformovaný.

Skúsme na TL č. 653 rozmiestniť čo najväčší počet PL č. 680-681, pritom ich musíme pootočiť, aby sme mali známky pri perforovaní v hrebeňovej perforačke správne orientované (obr. 5).

PL 1 sme umiestnili úplne vľavo hore – prvým úderom hrebeňa sa operforujú tri strany dolných ZP 5, 6, 7 a 8, druhým úderom sa operforuje horná strana ZP 5-8 a tri strany horných ZP 1, 2, 3 a 4, tretím úderom sa operforuje horná strana ZP 1-4 a horný okraj PL 1.

PL 2 musí byť posunutý tak, aby tretí úder hrebeňa do tohto PL nezasiahol, čo znamená, že štvrtý úder je vynechaný. Piatym úderom hrebeňa sa operforujú tri strany dolných ZP 5, 6, 7 a 8, šiestym úderom sa operforuje horná strana ZP 5-8 a tri strany horných ZP 1, 2, 3 a 4, siedmym úderom sa operforuje horná strana ZP 1-4 a horný okraj PL 2.

PL 3 je rovnako posunutý a perforovaný deviatym, desiatym a jedenástym úderom hrebeňa.

PL 4 je umiestnený len fiktívne, pretože ľavý aj pravý okraj PL je širší než polovica ZP, takže PL nemôžu byť takto tesne blízko pri sebe.

PL 5 je umiestnený s odstupom; zrejme by mohol byť perforovaný súčasne s horným radom PL, pretože predpokladáme, že perforačný nástroj je dlhší ako 10 ZP, avšak ako je vidieť v takomto prípade by dolný rad PL presahoval formát papiera. Na rozmiestnení PL 5, 6 a 7 sú „otestované“ užšie odstupy – o 1/2 kroku hrebeňa, avšak ani v takomto prípade by sa na TL nevošli 4 PL vedľa seba.

Záver: najpravdepodobnejšia je TF s tromi PL (obr. 6). PL 1 by mohol byť posunutý o 1/2 kroku hrebeňa vpravo aby sa na okraj vošli aj tlačiarenské značky pre zameranie perforácie, odstup medzi PL by mohol byť 1 1/2 alebo 2 kroky hrebeňa. Formát papiera mohol byť zmenšený podobne ako v prípade TL č. 649 „Bezpečnosť cestnej premávky“.

Ing. Miroslav Gerec, 24.3.2019

Doplnenie po návšteve Poštového múzea a prehliadke reálneho tlačového listu

Pri návšteve Poštového múzea v Banskej Bystrici bol predložený a sфотографovaný neperforovaný TL emisie „Slovenský orloj v Starej Bystrici“ č. 680, „Slnečné hodiny v Pleterje“ č. 681 (so schvaľovacími podpismi – tzv. „imprimatur“). Tlačiareň na TL umiestnila 6 PL v usporiadaní tri stĺpce x dva riadky, čím úplne využila formát papiera 550 x 350 mm. Každý PL je tlačený so spadávkou t.j. okrajová kresba presahuje konečné rozmery PL. Na širšom okraji TL sú vytlačené číslice „1“, „2“ a „3“. TL reprodukuje v pootočenej polohe ako prechádzal perforačným zariadením.

Skúsme sa zamyslieť ako asi mohlo prebiehať perforovanie a aký môžu mať význam číslice na okraji TL.

Prvá možnosť je, že v Tiskárňe Hradištka majú dostatočne široký perforátor (viac než 550 mm), ktorý „zvládne“ perforovať súčasne 3 PL a známkové polia na týchto PL sú vytlačené vo vzdialenostiach zodpovedajúcich perforačnému nástroju. Potrebný by bol perforačný nástroj až s 19-mi „hrebeňmi“:

2 známky + 1 medzera na PL + 2 známky + 2 medzera medzi PL +
 2 známky + 1 medzera na PL + 2 známky + 2 medzera medzi PL +
 2 známky + 1 medzera na PL + 2 známky.

V takom prípade by číselné označenia stĺpcov PL boli zbytočné.

Druhá možnosť je, že pred perforovaním sa TL rozstrihnú dvomi vodorovnými strihmi na 3 časti (PL 3 + PL 6 s číslicou „1“, PL 2 + PL 5 s číslicou „2“ a PL 1 + PL 4 s číslicou „3“) a tie sa potom perforujú samostatne, pričom pre každú tretinu PL sa zvlášť nastavuje nakladací roh perforátora. Číslice teda slúžia na to, aby sa tieto tretiny PL nepomiešali.

Ing. Miroslav Gerec, 18.12.2019